

Právo na soudní a jinou ochranu

Nezařazením doplnění stížnosti do příslušného spisu, které bylo způsobeno administrativním pochybením, vzešlým z organizace pohybu písemností uvnitř soudu, v důsledku něhož rozhodující senát neměl o existenci doplnění stížnosti vědomost a vycházel toliko z blanketní stížnosti stěžovatele, aniž by vypořádal konkrétní stěžovatelovy námitky obsažené právě v doplnění stížnosti, porušil soud stěžovatelovo ústavně zaručené právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i jeho právo na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 této Listiny.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 2444/20 ze dne 1.12.2020)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele N. Q. T., zastoupeného Mgr. J.B., advokátem se sídlem P., proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. srpna 2020 č. j. 7 Nt 1418/2020-26, za účasti Krajského soudu v Ústí nad Labem, jako účastníka řízení a Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem, jako vedlejšího účastníka řízení, tak, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. srpna 2020 č. j. 7 Nt 1418/2020-26 došlo k porušení stěžovatelova práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a práva na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. srpna 2020 č. j. 7 Nt 1418/2020-26 se ve vztahu ke stěžovateli ruší. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností ze dne 21. 8. 2020 podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), doplněnou dne 24. 8. 2020, se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, s tvrzením, že jím došlo k porušení jeho ústavně zaručených práv zakotvených v čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 2, čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina ") a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Úmluva").

2. Z ústavní stížnosti, jejích příloh a vyžádaného spisu se podává, že usnesením Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem (dále jen "krajské státní zastupitelství") ze dne 22. 6. 2020 č. j. 1 KZV 75/2019-1334 rozhodla státní zástupkyně, že se ve věci obviněného N. L. M. (dále jen "obviněný") podle § 358b odst. 1 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen "tr. řád"), zajišťuje za účelem výkonu zabránění části majetku osobě N. T. Q. (otci obviněného, osobě zúčastněné v řízení o stížnosti a stěžovateli v nyní projednávané ústavní stížnosti) motorové vozidlo v odůvodnění výše citovaného usnesení konkretizované, včetně veškerého příslušenství, jehož majitelem a provozovatelem je dle registru vozidel stěžovatel, vydaného podle § 78 odst. 1 tr. řádu policejnímu orgánu dne 26. 8. 2019 obviněným. Současně bylo rozhodnuto o dalším nakládání s předmětným vozidlem.

3. Proti výše uvedenému usnesení podali obviněný a stěžovatel stížnosti. Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen "krajský soud") neshledal stížnosti důvodnými, proto je ústavní stížností napadeným usnesením podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu zamítl. V odůvodnění tohoto usnesení se pak mimo jiné uvádí, že stížnost stěžovatele, uplatněná prostřednictvím advokáta Mgr. Ing. J.B. obsahovala toliko

jedinou větu "Podávám stížnost do usnesení ze dne 22. 6. 2020 pod čj. 1 KZV 75/2019-1334". Stížnost byla učiněna prostřednictvím datové schránky advokáta, který ji směřoval na krajské státní zastupitelství, avšak sama písemnost, která byla jejím obsahem, kromě uvedené věty neobsahovala ničeho (bod 6 napadeného usnesení). Krajský soud dále uvedl, že stížnost stěžovatele "jen stěží dosahuje toho, aby jí bylo vůbec možno jako stížnost posoudit, když v podstatě nespĺňuje ani základní náležitosti podání presumované § 59 odst. 3 tr. řádu (není v něm uvedeno kterému orgánu činnému v trestním řízení je podání určeno, kdo je činí, chybí podpis i datum), což bylo nutno dovodit, až z identifikace odesílatele elektronické komunikace, jímž byla písemnost státnímu zastupitelství doručena, tedy z tzv. záznamu o ověření elektronického podání doručení na elektronickou podatelnu. Za situace, kdy byla stížnost uplatněna prostřednictvím advokáta, tedy osoby práva znalé, u níž lze předpokládat, že bude zákonná ustanovení upravující obsah podání mít na zřeteli a bude je respektovat, jsou výše uvedené nedostatky poměrně překvapivé. Krajský soud však s ohledem na zachování práv zúčastněné osoby N. T. Q. nepostupoval ryze formálně a absentující náležitosti pro řádné podání dovodil z identifikace odesílatele elektronické komunikace." (bod 14 napadeného usnesení).

4. Pro vypořádání ústavní stížnosti není podrobnější rekapitulace napadeného rozhodnutí a předchozího průběhu řízení účelná, samotným účastníkům jsou všechny skutečnosti známy.

II. Argumentace stěžovatele

5. Stěžovatel (ačkoliv v závěru ústavní stížnosti podepsán jako "M. Š.") podává ústavní stížnost proti výše citovanému usnesení krajského soudu a v bodě II ústavní stížnosti namítá, že postupem "Obvodního soudu pro Prahu 7 a Městského soudu v Praze" (správně zřejmě postupem krajského státního zastupitelství) bylo porušeno jeho základní právo na spravedlivý proces a právo na obhajobu. Stěžovatel je přesvědčen, že státní zástupce toto právo zjevně ignoroval a "zatajil" soudu doplnění stížnosti do napadeného usnesení. Dále stěžovatel uvádí, že dne 23. 6. 2020 podal zcela blanketní stížnost do usnesení krajského státního zastupitelství ze dne 22. 6. 2020 č. j. 2 KZV 75/2019-1334, a to formou textové zprávy v rozsahu "Tímto podávám stížnost do usnesení ze dne 22. 6. 2020 pod č. j. 1 KZV 75/2019-1334". Tím zachytil lhůtu tří dnů k podání stížnosti. Dne 17. 7. 2020 pak zaslal doplnění své stížnosti krajskému státnímu zastupitelství, aniž byl k tomu předtím vyzván. Dne 20. 8. 2020 bylo stěžovateli doručeno napadené rozhodnutí krajského soudu ze dne 6. 8. 2020, ve kterém soud uvedl, že stížnost nemá náležitosti a mohla být tedy odmítnuta, z čehož dle stěžovatele vyplývá, že se soud neseznámil s jeho argumentací obsaženou v jeho podání ze dne 17. 7. 2020 a nemohl tedy ve svém rozhodování k jeho argumentům vůbec přihlídnout. Toto rozhodnutí obsahuje pak dle stěžovatele dehonestáční poznámky soudce na adresu činnosti právního zástupce stěžovatele.

6. Stěžovatel má tedy za to, že postupem krajského státního zastupitelství mu bylo upřeno právo být slyšen, jako součásti práva na spravedlivý proces, tedy právo argumentovat před rozhodujícím orgánem tak, aby tento měl možnost se seznámit s jeho argumentací a řádně se s ní vypořádat. Postup, kdy státní zastupitelství nepostoupí soudu argumentaci stěžovatele, i přesto, že jí cca 3 týdny před rozhodnutím odvolacího orgánu disponuje, je porušením rovnosti stran, kontradiktornosti řízení, ve smyslu práva na spravedlivý proces a práva na obhajobu. Stěžovatel pak v této souvislosti odkazuje na judikaturu Ústavního soudu a rovněž na již projednanou ústavní stížnost sp. zn. I. ÚS 840/20 v jeho věci. Stěžovatel namítá účelovost postupu orgánů činných v trestním řízení ve vztahu k předmětnému vozidlu, v jehož výsledku mělo být rozhodnuto o změně účelu zajištění, k tomu došlo dle stěžovatele bezdůvodně.

7. V doplnění ústavní stížnosti stěžovatel informuje Ústavní soud o vyrozumění o výsledku vnitřního dohledu dle § 12e odst. 1 zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství ze dne 21. 8. 2020, vydaným krajským státním zastupitelstvím a toto přikládá. Z tvrzení krajského státního zastupitelství

vyplývá, že podání stěžovatele ze dne 17. 7. 2020 bylo ještě týž den postoupeno krajskému soudu. Podle stěžovatele je pak zjevné, že na krajském soudě vládne "nepořádek", ten se odmítl vypořádat s námitkami stěžovatele a zaměřil se toliko na dehonestaci právního zástupce stěžovatele.

III. Průběh řízení před Ústavním soudem

8. K posouzení obsahu ústavní stížnosti včetně jejího doplnění si Ústavní soud vyžádal vyjádření účastníka i vedlejšího účastníka řízení.

9. Krajský soud prostřednictvím předsedkyně senátu Mgr. L.Š. ve svém vyjádření přisvědčil námitce stěžovatele, že v řízení před krajským soudem došlo ke zkrácení jeho práva na obhajobu. Administrativním pochybením nebylo u krajského soudu do spisu před rozhodováním o stížnosti stěžovatele proti napadenému rozhodnutí vloženo odůvodnění jeho stížnosti. Státním zastupitelstvím bylo odůvodnění stížnosti doručeno krajskému soudu do datové schránky dne 17. 7. 2020. Do spisu však bylo zažurnalizováno až po samotném rozhodnutí a vypracování jeho odůvodnění. Senátu krajského soudu rozhodujícím o stížnosti tak nebyly známy konkrétní stížnostní námitky stěžovatele a nemohl se proto s nimi ani vypořádat v odůvodnění svého rozhodnutí. Obiter dictum pak předsedkyně senátu poznamenává, že spatřuje-li právní zástupce Mgr. J.B. v odůvodnění krajského soudu jeho dehonestaci, pak stěžovateli nebylo krajským soudem vytýkáno neodůvodnění stížnosti, ale to, že prvotní stížnost jen stěží splňovala náležitosti pro to, aby mohla být vůbec jako stížnost posouzena. Pokud bylo podání doručováno elektronicky, samotné tělo zprávy zákonem dané předpoklady nesplňovalo.

10. Krajské státní zastupitelství prostřednictvím krajského státního zástupce Mgr. R.K. ve svém vyjádření konstatuje, že dne 17. 7. 2020 bylo do datové schránky tohoto zastupitelství doručeno podání stěžovatele směřované k věci vedené pod sp. zn. 1 KZV 75/2019, označené jako "stížnost-doplnění". Toto podání bylo tentýž den přípisem státní zástupkyně č. j. 1 KZV 75/2020-1489 postoupeno krajskému soudu, doručeno mu bylo do datové schránky dne 17. 7. 2020 v 17.30 hodin, přičemž oprávněná osoba adresáta se přihlásila ke zprávě téhož dne v 17.38.49 hodin. Státní zástupce se pak vyjádřil i k důvodům změny účelu zajištění.

11. V replice k vyjádřením účastníka řízení a vedlejšího účastníka řízení stěžovatel uvádí, že sám krajský soud dochází k závěru o porušení základního práva stěžovatele na spravedlivý proces, resp. kontradiktornost řízení. Stížnost byla podána v "minimalistickém modu", a jako taková dle stěžovatele svými náležitostmi odpovídá prvotní stížnosti, kterou běžně podávají obvinění/obžalovaní do vyhlášených rozhodnutí přímo do protokolu, kdy poté ve většině případů dochází k jejímu dodatečnému odůvodňování. Úvahy soudu na téma, co je a co není náležitostí podání, jsou s ohledem na tvrzení, že soud nechtěl napadat osobu zástupce zcela, nelogické. Jestliže soud uvádí, že musel identifikovat podání skrze ověření datové zprávy, již zapomíná, že věc mu byla předložena krajským státním zastupitelstvím pravděpodobně s předkládací zprávou a vyhodnocením, o jakou stížnost jde a proti jakému rozhodnutí byla podána. Stěžovatel pak uvádí, že právní zástupce zaslal předsedkyni dva emaily s informací o následném odůvodnění stížnosti a s poukazem na nepřeposlání odůvodnění stížnosti krajským státním zastupitelstvím. Oba emaily zůstaly bez jakékoliv odezvy. Tato skutečnost by měla být posouzena i tak, že Ústavní soud v rámci svého zrušovacího nálezu rozhodne i o přikázání věci jinému soudci.

12. V souladu s § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud ve věci mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

13. Ústavní soud nejprve posoudil splnění podmínek řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána

včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno soudní rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný; stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona contrario).

14. Jak vyplývá z formulace petitu ústavní stížnosti, stěžovatel napadá nejen v záhlaví citované usnesení krajského soudu, nýbrž brojí také proti postupu krajského státního zastupitelství. Ve svém vyjádření k replikám účastníků řízení však mimo jiné konstatuje, že krajské státní zastupitelství z hlediska procesního neselhalo. Vzhledem k výše uvedenému má Ústavní soud za to, že stěžovatel ústavní stížností brojí již jen proti napadenému rozhodnutí krajského soudu. To však mohl Ústavní soud přezkoumat toliko v části týkající se stěžovatele. Domáhá-li se stěžovatel zrušení napadeného usnesení krajského soudu i v části, kterou rozhodoval o stížnosti obviněného, tedy v části, jež se stěžovatele netýká a jíž nebyl dotčen na žádném ze svých základních práv, není oprávněn ji napadnout ústavní stížností; v této části je proto ústavní stížnost podána osobou zjevně neoprávněnou.

V. Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

15. Po zvážení stížnostních námitek a příslušného spisového materiálu dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

16. Ústavní soud v minulosti již mnohokrát zdůraznil, že není oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti soudů, neboť není vrcholem jejich soustavy (srov. čl. 83, čl. 90 až 92 Ústavy). Pokud soudy postupují v souladu s obsahem hlavy páté Listiny, nemůže na sebe atrahovat právo přezkumného dohledu nad jejich činností. Na druhé straně je však oprávněn a povinen posoudit, zda bylo řízení spravedlivé a zda v něm nebyla porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody stěžovatele [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy].

17. Ústavní soud opakovaně zdůrazňuje, že kromě zjevného a neodůvodněného vybočení z výkladového nebo aplikačního standardu v soudní praxi obecně respektovaného, které tím představuje nepředvídatelnou libovůli, jde o protiústavnost i tehdy, jestliže procesní postup soudu vybočuje ze zákonných pravidel, jež řízení před ním upravují, a toto vybočení je způsobilé se negativně promítnout do jeho výsledku. Tak je tomu rovněž v případě zřetelného administrativního pochybení soudu, jímž je například nedostatečné seznámení se s obsahem spisu, založení rozhodné listiny do spisu jiného či její nezažurnalizování do příslušného spisu, omyl při datování jejího příchodu apod. [srov. náleze ze dne 28. 6. 2007 sp. zn. III. ÚS 290/06 (N 108/45 SbNU 459); všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>]. Z pohledu práva na spravedlivý proces Ústavní soud ve své rozhodovací praxi (v ústavní stížnosti předestřených souvislostech) opakovaně konstatoval, že pohyb písemností uvnitř soudu musí být organizován tak, aby nedošlo k újmě účastníků řízení při uplatňování jejich práv [srov. náleze ze dne 23. 11. 2010 sp. zn. IV. ÚS 518/10 (N 233/59 SbNU 375); náleze ze dne 12. 12. 2012 sp. zn. IV. ÚS 2040/12 (N 203/67 SbNU 599); náleze ze dne 15. 5. 2013 sp. zn. I. ÚS 634/13 (N 85/69 SbNU 369); náleze ze dne 8. 12. 2015 sp. zn. II. ÚS 1603/15 (N 207/79 SbNU 365); náleze ze dne 19. 1. 2016 sp. zn. IV. ÚS 204/16 (N 10/84 SbNU 139) či náleze ze dne 24. 9. 2020 sp. zn. II. ÚS 1722/20].

18. K takovému administrativnímu pochybení soudu, které se ve výsledku negativně projevilo ve sféře stěžovatele, došlo i v projednávaném případě. Z obsahu vyžádaného soudního spisu sp. zn. 7Nt 1418/2020 se jednoznačně podává, že krajské státní zastupitelství přeposlalo stěžovatelem doplněnou stížnost ze dne 17. 7. 2020 do datové schránky krajského soudu téhož dne v 17.30 hodin (viz č. l. 23 soudního spisu). V důsledku administrativního pochybení, vzešlého z organizace pohybu písemností uvnitř soudu (což ostatně i sám krajský soud připouští), nebylo předmětné doplnění

stížnosti do příslušného spisu zařazeno, a proto rozhodující senát neměl o existenci doplnění stížnosti vědomost.

19. Ze shora uvedeného je tedy patrné, že krajský soud při rozhodování o stížnosti stěžovatele dne 6. 8. 2020 vycházel toliko z blanketní stížnosti stěžovatele, ačkoliv mohl a měl mít v době svého rozhodování k dispozici její doplnění. Krajský soud tedy tím, že rozhodl, aniž by vypořádal konkrétní stěžovatelovy námitky obsažené právě v doplnění stížnosti, porušil jeho ústavně zaručené právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, jakož i jeho právo na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny.

20. Jako obiter dictum Ústavní soud uvádí, že na výše uvedeném konstatování soudkyně krajského soudu, poukazující na nedostatky v uvedeném podání stěžovatele učiněné prostřednictvím právního zástupce Mgr. J.B., ničeho dehonestujícího neshledává. Ani Ústavní soud nepřechází některá pochybení právních zástupců bez povšimnutí [srov. např. usnesení ze dne 13. 2. 2009 sp. zn. IV. ÚS 2976/08 či nálezy ze dne 29. 4. 2014 sp. zn. III. 3749/13 (N 74/73 SbNU 333); bod 21]. Rozhodující je, že v posuzovaném případě nešly zjištěné nedostatky v předmětném podání ze dne 23. 6. 2020 stěžovateli k tíži, krajský soud totiž postupoval vůči stěžovateli vstřícně a chybějící náležitosti v předmětném podání dovedl z údajů odesílatele elektronické komunikace.

21. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud proto podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti částečně vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona napadené usnesení krajského soudu v části týkající se stěžovatele zrušil. Ve zbytku odmítl ústavní stížnost podle § 43 odst. 1 písm. c) téhož zákona jako podanou někým zjevně neoprávněným.

22. Ústavní soud tím vytvořil procesní prostor pro vydání rozhodnutí nového, v jehož rámci se krajský soud bude moci vypořádat se všemi stěžovatelem uplatněnými námitkami a argumenty.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)